

Prirodno-matematički fakultet
Društvo matematičara i fizičara Crne Gore
OLIMPIJADA ZNANJA 2025

Takmičenje iz fizike za IV razred srednje škole

1. Kabina lifta visine $h = 2.5m$ počne da se podiže sa stalnim ubrzanjem $a = 1 \frac{m}{s^2}$. Nakon vremena $t_1 = 2s$ od početka podizanja, sa plafona kabine otkači se zavrtnaj.

a) Izračunati trajanje pada zavrtnja u liftu.

b) Odrediti pomjeraj i pređeni put zavrtnja u sistemu vezanom za Zemlju, od početka podizanja lifta do pada zavrtnja na pod lifta.

Ubrzanje Zemljine teže iznosi $g = 9.81 \frac{m}{s^2}$.

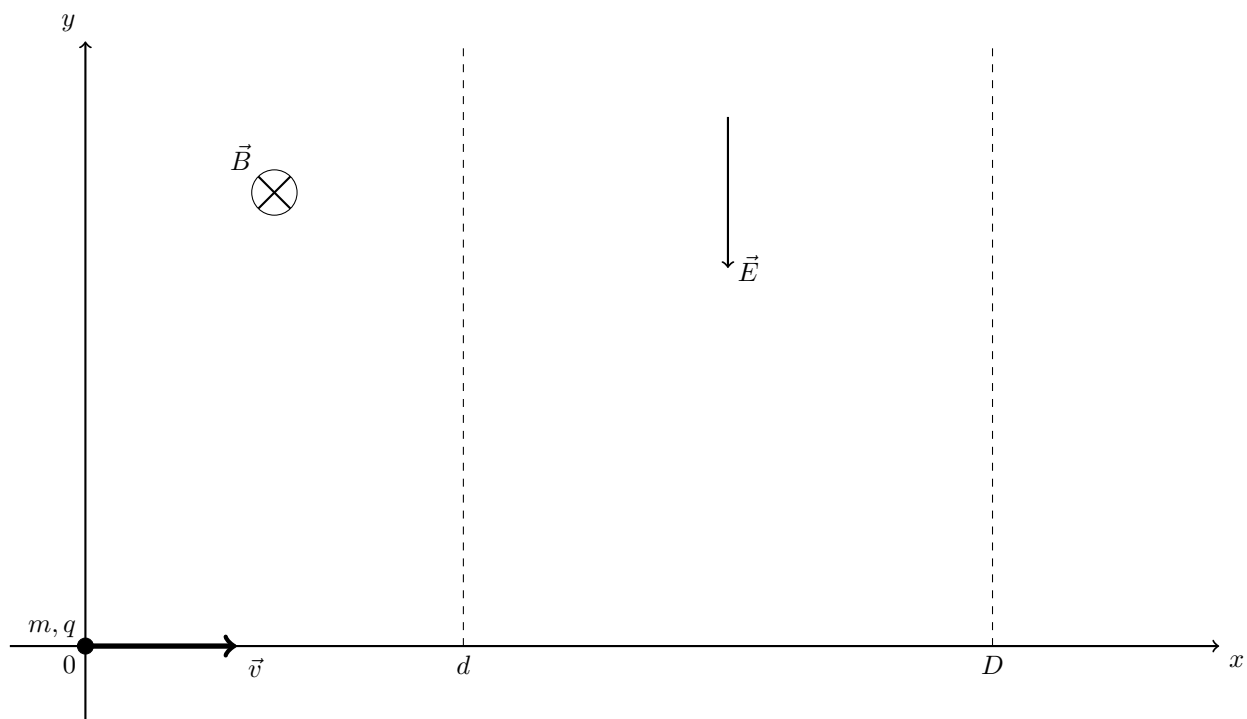
2. U posudu, u kojoj se nalazi $m_1 = 200g$ vode na temperaturi $t_1 = 80^\circ C$, ubaci se kocka leda mase $m_2 = 50g$ i temperature $t_2 = -10^\circ C$. Promjena temperature posude i razmjena toplote sa okolinom se mogu zanemariti. Specifične toplote vode i leda su $c_V = 4184 \frac{J}{kg \cdot ^\circ C}$ i $c_L = 2090 \frac{J}{kg \cdot ^\circ C}$, a latentna toplota leda je $\lambda_L = 3.36 \cdot 10^5 \frac{J}{kg}$.

a) Kolika je temperatura sistema nakon uspostavljanja ravnoteže?

b) Nacrtati zavisnost mase leda u sudu od temperature vode.

3. Pozitivno naelektrisana čestica mase m i naelektrisanja q u početnom trenutku prolazi kroz koordinatni početak brzinom v u smjeru x-ose. U oblasti $0 < x < d$ postoji magnetno polje indukcije B , a u oblasti $d < x < D$ električno polje nepoznate jačine. Polja su usmjerena kao na slici. Ako čestica izlazi iz električnog polja paralelno sa x-osom, naći jačinu tog polja. Kolika je y-koordinata čestice pri izljetanju iz električnog polja?

4. Jezgro uranijuma ${}^{235}_{92}U$, nakon apsorpcije termalnog neutrona, doživljava fisiju, pri čemu nastaju dva fragmenta, jezgra barijuma ${}^{141}_{56}Ba$ i kriptona ${}^{92}_{36}Kr$, uz emisiju tri neutrona. Kolika se energija oslobodi pri fisiji $1g$ uranijuma, ako u tom uzorku ima 0.711% jezgara izotopa ${}^{235}_{92}U$? Poznate su mase jezgara koja učestvuju u reakciji: $m({}^{235}_{92}U) = 235.0439u$, $m(n) = 1.0087u$, $m({}^{141}_{56}Ba) = 140.9144u$, $m({}^{92}_{36}Kr) = 91.9262u$, a $1u$ je atomska jedinica mase i jednaka je $1u = 931.5 \frac{MeV}{c^2}$. Molarna masa uranijuma je $238.029 \frac{g}{mol}$, a Avogadrov broj iznosi $6.022 \cdot 10^{23} mol^{-1}$. Smatrati da ostali izotopi uranijuma ne doživljavaju fisiju.

Slika uz zadatak 3.